

Udruženje građana češkog porijekla
Spolek občanů českého původu

česká beseda

Sarajevo

Zpravodaj č. 2/2010.

Období od 01.07.2010 do 31.12.2010

Vážení členové!

Sdružení je v druhé polovině roku 2010, stejně jako v předchozích letech, stálo do popředí proslavu Dne sv. Václava (28. září), který je i Den České besedy. O tomto významném datu nás informuje podpředsednice pro kulturu Leona Sabolek.

Přednášku, kterou měl při této příležitosti Tomislav Krzyk naleznete na našich webových stránkách. Zde najdete i novou sekci s názvem "Beseda za Besedu", jíž cílem je představení našich členů a jejich myšlení o Sdružení.

V tomto vydání Zpravodaje se dozvíte více o práci Rady národnostních menšin na úrovni Federace, stejně jako o jednom od probíhajících projektů v zemi, který je financován prostředky mise OSCE v BiH.

Jovanka Manžalović Šalaka

Proslava Dne sv. Václava

Den svatého Václava 28.09. a Den obnovené činnosti sarajevské "České besedy" byl slavnostně proslaven 29.09.2010. příjemným programem a společností ve Františkánském klášteře sv. Ante na Bistriku. Oslava ozdobila svou přítomností velvyslanec České republiky pan Tomáš Szunyog. Na začátku předsednice Sdružení Jovanka Manžalović Šalaka představila klip z pořadu RTV Vogošća "I my jsme Bosna a Hercegovina", kde skupina členů Besedy zpívá "Písničku českou," hymnu Českých besed z Bosny a Hercegoviny. Klip je umístěn jako video na You Tube. Po tom, održel podpředseda Tomislav Krzyk slíbenou přednáškou o českých hradech, s pomocí originálních diapositivů, které nasnímal během studijního pobytu v Dobrušci.

Poté následovala zábava, ve které nechybělo ani českých písní.

Leona Sabolek

Týden českého filmu v Sarajevu (16.12.2010 až 22.12.2010)

V kinosále UNITICu v Sarajevu, velvyslanec České republiky Tomáš Szunyog a ředitel UNITICa Mirsad Kurtovic otevřeli Týden českého filmu, který se koná v Sarajevu již po šesté. V minulosti jsou promítány starší a novější filmy a filmy jen jednoho autora, Jiřího Menzela, tentokrát byli v repertoáru filmů poslední produkce:

Kawasakiho růže, režie Jan Hřebejk, 2009, Protektor, režie Marek Najbrt, 2009, Děti noci, režie Michaela Pavlátová, 2008, Zoufalci, režie Jitka Rudolfová, 2009, Český mír, režie Vít Klusák, Filip Remunda, dokumentární film, 2010, Největší z Čechů, režie Robert Sedláček, 2010, Kruh, portrét demonstrace, režie Tereza Reichová, dokumentární film, 2009, Aida, režie Viera Čákanyová, dokumentární film, 2009.

Na počátku prosince, jsou tyto filmy uvedeny v Banja Luci.

Jadranka Šuster

Vánoční setkání v rezidenci

Velvyslanec České republiky v Bosně a Hercegovině pan Tomáš Szunyog 17.12.2010 uspořádal Vánoční setkání s krajany ve své rezidenci. Pozvání přijali členové Českých besed ze Sarajeva, Banja Luke, Mačinok Brda, Prijedora a Nové Vsi, stejně jako členové Asociace bosensko-českého přátelství "Sněhulák." Setkání se zúčastnila konzulka paní Jana

Stará, stejně jako ostatní zaměstnanci Velvyslanectví České republiky.

Ve svém úvodním projevu pan Tomáš Szunyog vyjádřil svou radost na dobrou odezvu krajanů, popřál jim vše nejlepší v nadcházejícími svátky a slíbil, že tato setkání budou tradiční. Písničku první počeli manželé Bočkovi z Mačinok Brda. Četla se i poezie, měnily dárky. Předsednice "České besedy" Sarajevo Jovanka Manzalović Šalaka předala panu velvyslanci Szunyogu dotisk "Ceských lidových písní" s blahopřáním.

Leona Sabolek

Národnostní menšiny ve Federaci Bosny a Hercegoviny

Osamostatněním Bosny a Hercegoviny v roce 1990, a vytvořením státu tří konstitutivních národů, mnozí další zůstali národnostně nedefinovaní. Normativní právní akty, na všech úrovních, zařadili konstitutivně nedefinované do kategorie ostatní. Od roku 1996 probouzí se myšlenka, že se ti, kteří nepatří do konstitutivních národů organizují v nevládní organizace, tj. društva národnostních menšin. Úmluva o ochraně lidských práv, které BiH podepsala, určuje i práva národnostních menšin.

Parlamentní shromáždění Bosny a Hercegoviny v roce 2003 přijalo Zákon o ochraně národnostních menšin. Tento zákon stanoví, že Bosna a Hercegovina chrání postavení a rovnoprávnost příslušníků 17 národnostních menšin, a to: Albánců, Černoherců, Čechů, Italů, Židů, Maďarů, Makedonců, Němců, Poláků, Romů, Rumunů, Rusů, Rusínů, Slováků, Slovinců, Turků a Ukrajinců. Zabráněna je jakákoli forma diskriminace na národní, etnické, rasové a jazykové základě proti osobám patřícím k národnostním menšinám v Bosně a Hercegovině. Orgány by měly respektovat a chránit, uchovávat a rozvíjet etnickou, kulturní, jazykovou a náboženskou identitu každého příslušníka národnostní menšiny, který je občanem Bosny a Hercegoviny.

Federální parlament BiH přijal v roce 2008 Zákon o ochraně práv národnostních menšin ve Federaci Bosny a Hercegoviny. V zájmu ochrany práv národnostních menšin, Zákonem je ustanovena Rada národnostních menšin Federace BiH jako Poradní orgán Parlamentu Federace Bosny a Hercegoviny.

V listopadu roku 2009, po Veřejné výzvě, doneseno je Rozhodnutí o vytvoření Poradního orgánu Federace Bosny a Hercegoviny, Rady pro národnostní menšiny FBiH. Podle výše uvedeného rozhodnutí, Rada se skládá z 11 příslušníků

národnostních menšin, a protože v něm nejsou započítáni všichni zástupci menšin, očekává se jejich následné začlenění.

Na ustavující schůzi dne 15.02.2010, Rada zvolila předsedu a dva zástupce, odsouhlasila Statut, Jednací řád a zvolila stálé pracovní orgány: - Komise pro další rozvoj a realizaci Programu práce Rady,

- Komise pro ústavní a právní záležitosti a rozvoj a ochranu práv národnostních menšin

- Komise pro ochranu, zachování a rozvoj kulturní, vzdělávací a jazykové identity národnostních menšin.

Oba Domy Parlamentu Federace Bosny a Hercegoviny musí schválit dokument Rady. Sněmovna reprezentantů dala souhlas, ale z dosud nevysvětlitelných důvodů, Dům národů to neudělal, a tím právně zpochybnil Radu pro národnostní menšiny FBiH. Vznik vlády po parlamentních volbách, i po čtyřech měsících, dosud nebyl dokončen, takže ani schválení aktů VNMF není dosud ukončeno. Rada nemá své sídlo, ani žádné finanční prostředky pro základní práci (např. cestovní náklady pro zástupce, kteří nejsou ze Sarajeva). Technické činnosti kolem svolávání zasedání Rady provádí Komise lidských práv a svobod v obou Domech Federace Bosny a Hercegoviny.

A přes všechny právní, finanční a technické problémy, Rada vykonala v roce 2010 7 zasedání.

Doufáme, že nová legislativa bude mít více pochopení a slyšení podle požadavků Evropy, aby dodržovala lidská práva a předcházela diskriminaci, a dá souhlas na Statut, Jednací plán práce finanční plán Rady národnostních menšin FBiH, a řešit technické a jiné problémy VNMF a tím usnadnit práci Rady.

Zástupce Čechů v VNMF:

Tomislav Krzyk

Kaleidoskop

"Kaleidoscope" je školní projekt, který má stimulovat školy v Bosně a Hercegovině, aby prozkoumaly kultury, historie a tradice 17 národnostních menšin v Bosně a Hercegovině.

08. Prosince 2010 Mise OSCE v Bosně a Hercegovině, vyhlásila vítěze školní soutěže o národnostních menšinách.

Studenti od páté do deváté třídy se zúčastnili soutěže pro školy s názvem "Kaleidoscope", za kterou přihlášily školy své projekty v oblasti národnostních menšin a společném dědictví státu. Více než 100 projektů bylo předloženo k soutěži, která trvala od 1. dubna do 19. listopadu 2010.

Zástupcům 17 škol, studentům a učitelům, byly předány ceny za projekty na různé přístupy učení o národnostních menšinách. Počet vítězů symbolizuje počet uznaných národnostních menšin v Bosně a Hercegovině, a to je 17.

Studenti Druhé základní školy "z Živinice získali první místo a cenu v hodnotě 2000 eur. Základní škola "Sokolje" ze Sarajeva a základní škola "Branko Copic" z Prijedora získaly druhé a třetí místo, a ocenění ve výši 1500 a 1000 eur.

Vedoucí mise OSCE v Bosně a Hercegovině, velvyslanec Gary D. Robbins, řekl na slavnostním předávání cen, že všichni soutěžící se naučili hodně o své zemi. "Díky účasti a nasazení při práci na školních projektech, všichni jste se naučili něco nového, větší povědomí a porozumění o bohatosti a rozmanitosti ve své komunitě a v této zemi," řekl velvyslanec Robbins.

Zástupci ministerstva školství, pedagogické ústavy, velvyslanectví a sdružení národnostních menšin se účastnili této akce.

Soutěž pro školy, "Kaleidoscope", podporovanou vysokým komisařem pro národnostní menšiny OSCE, podpoří školy pokračovat v další práci, aby prozkoumaly kultury, historie a tradice 17 národnostních menšin v Bosně a Hercegovině.

V roce 2011 17 vítězných projektů bude prezentováno po celé zemi, aby předvedli talent a kreativitu studentů, a povzbudili ostatní, aby prozkoumali bohatství různorodosti BiH.

V Komisi pro výběr projektů "Kaleidoskop", jakož i k výběru tří nejlepších prací, byli členi Radynárodnostních menšin při Parlamentu BiH Jovanka Manžalović Šalaka, Leonard Valenta - autor "Příručky pro národnostní menšiny v Bosně a Hercegovině" a Aida Premilovac z OSCE.

www.ceskabesedasa.cz

**Akční plán
pro období od 01.01.2011 do 30.06.2011**

1. Zasedání řídicího výboru Sdružení;
2. Zpravodaj č.2/2010
3. Pracovní schůzka pro členy Sdružení;
4. Pokračování práce na dokumentárním filmu "Probuzené loutky";
5. Pokračování práce na monografii "Čechů v Sarajevu";
6. Otevření "Ceského koutku" - Knihovna Sdružení;
7. Zkoušky a družení s "Českou lidovkou";
8. Pravidelné Shromáždění Sdružení;
8. Výlet členů Sdružení;

Důležitá poznámka: *pomoc všech zúčastněných členů Sdružení při provádění těchto činností je vždy vítána.*

S tímto Zpravodajem navíc: "Zazpívejme společně - písničky!"

Sarajevo, 01.01.2011

Řídící výbor České besedy Sarajevo

Zpravodaj připravila: Jovanka Manžalović Šalaka
Lektorisala: Gordana Frimel
Přeložil Jaroslav Kořízek
Příprava a tisk: Igor Sivjakov